

не само при соли, но и за хора, и Бахъ пише вече доста високо за С. въ хора. Културата на С-вия гласъ се все повече увеличава, и обемът на писането се постепенно разширява. Нормалният обемъ на С-то е c^1-a^2 , високи С-ни достигат и до c^3 , а изключителни — e^3 , и даже a^3 . Въ църковната музика и въ опера—С-вия гласъ е бил изпълняванъ нѣкога отъ момчета и кастрати (гл. т.).

Сопрановъ ключъ — (гл. Ключъ).

Сордени, ит. *sordini* — се наричатъ приспособления—за пълно, или отчасть, заглушаване на едно звучащо тѣло — служащи за намаляване силата на тона при струните, медни и ударни инструменти. При клавирните инструменти това става чрезъ единъ педаль, който тъй измѣства чехлото (нѣм. *Bezug*) на струните, че чукчетата ги улучват до половината, или съ свъсемъ малка сила. При струнните инструменти—чрезъ поставяне на подложката (магаренцето) — едно здраво прикрепено о него дървено, цинково или каучуково пърче, което прѣчи на силното трептене. При медните духови инструменти се получава чрезъ поставяне на едно кжлбовидно или крушевидно филцово, или дървено, пърче въ широкия край на инструмента, или чрезъ запушване съ ржка (при хорни и тромpetи), при тимпаните — съ допирание на ржка, а при барабаните — чрезъ поставяне на кжсь скунко.

Сордино, ит. *sordino*, гл. Сордини. соп. с = съ сордина; при музиката за пиано соп. с означава — да се свири съ педаль

Сордуна, лат. *sorduna* — дървенъ духовъ инструментъ. съ цилиндрическа звукова цевъ, въ форма U , снабдена съ 12 дупки и съ двойно листно езиче. Инструментътъ се е правѣлъ въ различни голѣмини.

Соре, Емиль — *Sauvret, Emil* — ви-денъ цигуларь, род. 22 май 1852 въ Дионъ ла руа, умр. 12 февр. 1920 въ Лондонъ, ученикъ на Парижката и Брюкселската консерватории, концертиралъ отъ 1866 съ много голѣмъ успѣхъ въ Европа и Америка, 1880-91 преподавателъ въ Щерновата консерватория въ Берлинъ, 1891—1903 — въ Кралската музикална академия

въ Лондонъ; 1903—906 въ консерваторията Цигфелдъ въ Чикаго, следъ което живѣе (отъ 1908) въ Лондонъ. Компониралъ два концерта и една рапсодия за цигулка и оркестъръ, и др. творби за цигулка.

Сориано Фуертесъ, Мариано — *Soriano, Fuertes, Mariano* — испански компонистъ и музикаленъ писателъ, род. 28 мартъ 1817 въ Маруна, умр. 26 мартъ 1880 въ Мадридъ, биль учитель въ тамошната консерватория, директоръ на Музикалните личеи въ Кордова и Кадикъ, и оперень капелмайсторъ въ Барселона. Компониралъ нѣколко сарсуели, и писалъ: „Арабско-испанска музика“ (1853), „История на испанската музика“ (4 тома 1855—59). С. е основателъ на първия испански музикаленъ вестникъ — *Iberia musical y literaria*.

Соспиро, ит. *sospiro* = въздишка, се нарича въ мензуралната нотопис — половина тактовата пауза.

Состенуто, ит. *sostenuto* = задържано — за означаване равното задържане на тона; — като темпово означение — е еднакво съ анданте, а често се среща и като добавка къмъ него.

Сото, ит. *sotto* = подъ; при свирене на пиано,—когато ржетъ съ една надъ друга — означава, че съответната ржка свири подъ другата.

Сотовоче, ит. *sottovoce* — съ половина сила на гласа (полугласно).

Софиялиевъ, Спасъ — единъ отъ първите български военни капелмайстори, род. 12 мартъ 1869 въ Пловдивъ, като гимназистъ пѣлъ въ хора на Байдановъ; следъ като учителствува една година въ Перущица (по пѣние), 1890 е чиновникъ въ Народната банка въ Пловдивъ, 1896—99 учи въ Женевската консерватория (Жакъ Далкрозъ, Ото Барбланъ и Е. Фуксъ); 1899—1919 е капелмайсторъ на 9 Пловдивски полкъ, следъ което бива пенсиониранъ, но наново постъпва на служба—до 1930. Писалъ маршове, валсове, серенади и др., и аранжиралъ много писки за духова музика.

Спартите, ит. *spartire* = да се постави въ партитура.

Спартито, ит. *spartito* = партитура.